

Gangsöprés és fociinduló

Volt nekem egy dédmamám, a Lenti Mama. De szívesen megmutatnám neki a családomat! A családomat, akik egyformák is, mert az itthon lakók rajtam kívül mind fiúk, meg különbözőek is, mert más-más színű a ruhájuk, a szemük, a lelkük. Hatan vagyunk vagy heten – hatan itthon, az egy szem lányka a temetőben. Hogy alakultunk mi így hattá-hétté? Elmesélem a történetünket.

Onnan tudom csak kezdeni, amikor még egészen kicsi voltam, és a Mama ölében ültem. Ott mindig úgy éreztem: gyereknek lenni jó. Köténye fekete vagy szürke, apróvirágos anyagból készült, ahogy a ruhája is, általa varrt, egyszerű szabással. Csak a lába szára tűnt ki alóla: télen vastag harisnyásan, nyáron a kertben, barnára sültén. Szerettem a Mama kötényét. A ruhája védelme mellett sok mindenre használta: tojást gyűjtött benne, legyet hessegetett vele, de a legjobb az volt, amikor beleülhettem. Olyankor mindig mesélt: az a sok „azelőtt” elvitt egészen a századelőig. Jártunk a háborúban, a templomban, a mezőn. Átéltük együtt a régi ünnepeket, a főzést, a munkát, az akkori gyermekkort. Aztán az este közeledtével becsuktuk a tyúkokat, és sparhelten sült pirítóst ettünk fokhagymával és teával. Volt, hogy náluk aludtam. Az ágyak ólomsúlyú dunnákkal voltak megrakva, és különlegesen ropogósak voltak. Amikor már ágyban voltam, a Mama lekapcsolta a villanyt, és levetkőzött. Titokban figyeltem őt, ahogy levetkőzik, fölvette a hálóingét, és elkezdett fésülni. Szertartás volt ez: levette a kendőjét, kibontotta a kontyát, és derékig érő, fehér hajfonatot tekert le belőle, aminek a végén kis csomó volt, hajból. Egészen más lett így a Mama, nem öreg nénihez hasonlított, hanem a falon lévő képéhez, amely őt ábrázolta tizenéves lányként. Gyönyörű, ifjú lánnyá fiatalodott ilyenkor, de ezt csak abban a pár percben, a félhomályban engedte éreznem. Mire fölkeltem, ismét a kendős öreg néni söprögetett a gangon. Móját megadóan, nyugodtan, mindennap. Volt alkalma ráköszönni a hazaballagó szomszédokra, észrevette a pókokat a falon, az évszakok váltakozását, a madarak csipegését. Micsoda kegyelem! A „gangsöprögetés nyugalma” és „gyereknek lenni jó” – igen, ezeket a gondolatokat kaptam a Mamától.

De álmodom tovább...

...még mindig a gyerekvilágban járok, Anyu ölében ülök. Nagyon jó ott lenni, puha és biztonságos. A bőrének anyaiillata van, senki másnak nincs ilyen. Sokan vagyunk a régi konyhában, mindenki ismerős és családtag. A felnőttek történeteket mesélnek, viccelődnek, nekem pedig semmi dolgom, időtlenségben ülök. Anyu nevet, én a lábain döcögök. Boldog vagyok. Látom a reggeleket is, egyszerűek és természetesek. Jó idő van odakint, szoknyában és térdzokniban mehetek oviba. Hajamat két copfba kötjük. Simogat a késő tavaszi nap, meleg és virágillatú. Kiscipóm a salakon recseg, figyelem az előttem munkába siető, magas sarkú cipős női lábat. Kipp-kopp-kipp-kopp – már oda is értünk. „Biztonság”, „anyaiillat” – köszönöm szépen, ezeket is elraktározom magamban.

Aztán szép lassan megnőttem...

...és már nem minden olyan biztonságos. Kicsit rám néz a sötétség is. Nap nap után ugyanaz az egyhangúság, várakozás, tétlenség, egyedüllét, sötétség, egyre növekvő kishitűség. Ráadásul félelem, szürkesség, lehangoltság. Az apró, rövid ideig világító fények hamar kihunynak. Egy időre erőt adnak, aztán még nagyobb csalódottságot. Morzsolnám a rózsafűzért, mert tudom, hogy kell, és segít. De valahogy nem megy. Szól a déli harangszó, én itthon gubbasztok, és próbálom magam hasznossá tenni. Közben egyre csak várok, már hetek óta. Valamire. Vagy valakire. „Várakozás és hit” – milyen sokszor átéli az ember! Nekem hamarosan a szerelmet termi meg: sikerült a világ legkedvesebb emberéhez közel kerülnöm. A heti egy találkozás Gáborral, ünnepnap mindkettőnknek. Azon az estén nincsenek szülők, barátok, nincs munka,

nincsenek gondok. Csak mi vagyunk ketten, mint egy kis család. Meg a jövőnk, a terveink. Elképzeljük a gyerekeinket, tervezzük a házunkat, beszélgetünk a majdani hétköznapiokról. Mintha ugyanazt gondolnánk! Pedig egész máshonnan jöttünk, mást láttunk, mást hallottunk. „Mi négy vagy öt gyereket szeretnénk” – hangoztatjuk mindenkinek, de a kétgyerekes családi mintában gondolkodó rokonaink nem vesznek minket komolyan. „Majd kettő után meglátjátok, mit jelent gyereket nevelni...!” Ezt sokan mások is így gondolhatják, mert a mi környékünkön négygyerekes családok nem élnek, a háromgyerekesek pedig szerencsétlen véletlennek számítanak. Mi viszont felfigyelünk néha egy-egy kiránduló nagycsaládra a pesti pályaudvarokon: elképesztő a derűs nyugalom, és az összetartó lazaság, ami belőlük árad... Tiktak, tiktak, rohan az óramutató. Csak ne lenne olyan hamar vége a találkozásnak! Megint a vonathoz sietünk, búcsúzni kell. Fölszállok az utolsó kocsiba, indul is a vonat. Gábor mosolyog, két kézzel integet, talán még fut is, de már nem látom. Újabb hét egymás nélkül. „Szerelem” – milyen nagy csoda ez!... Ennél talán csak egy nagyobb csoda történhet két emberrel: az „elköteleződés mindörökre...” Mi épp erre készülünk. Gáborral meghívót tervezünk, nyomtatunk, címzünk. Agyagszíveket formázunk és égetünk, rafiával díszítünk, borítékolunk. „Mi, Erika és Gábor három év után összeházasodunk...”

Nekiindulunk, ketten...

Mit viszünk magunkkal? A gangsöprés nyugalomát, és a tudatot, hogy gyereknek lenni jó. Biztonságot és anyaillatot. Várakozást és hitet. És szerelmet, elköteleződést mindörökre. Minden megvan? Ennyi elég egy nagycsalád alapításához? Induljunk.

Sára az első

Sárát nem ismerhettem jól. Nyolc napot töltöttünk csak együtt hármásban, nem volt alkalmam eleget nézegetni, simogatni, beszélgetni vele. A történetét így inkább ő maga meséli el... *Sárának hívnak. Egy éjszaka Anya hasában valami különöset álmodtam. Istent láttam, akiről a szüleim azelőtt már sokszor beszéltek nekem. Elmondták, hogy van Valaki, aki mindig jó hozzánk, szeret minket, és Érte érdemes jónak lenni. Nem tudtam, milyennek képzeljem el, de akkor álomban rögtön tudtam, hogy őt látom. Egy sereg fehér ruhás kis angyalka sürgött körülötte, és közöttük voltam én is. Együtt énekeltünk és táncoltunk a Jóisten körül, Ő pedig vigyázott ránk. Ez a csodálatos álom aztán egyre gyakrabban megisméltődött. Nappal, Anya egyre növekvő hasában érdekes dolgokat hallottam a nagyvilágból, finomakat ettem és hallgattam szüleim beszélgetéseit, éjszaka a kisangyalokkal jártuk a táncot, énekeltünk és kacagtunk. Mindkét állapot szép volt, de engem valami mégis az álmaimhoz húzott. Bár nagyon szerettem Anyát és Apát, a Jóisten vonzása egyre erősebb lett. Ő nem parancsolt, hogy menjek, sőt, nem is kérlelt, csak hívott. Meghívott a kisangyalok seregébe, hogy mosolyogjunk együtt a Földön lakó emberekre, tegyük boldoggá azokat a magányosakat, akiknek szükségük van ránk. Örültem a meghívásnak, mert jó volt köztük lenni, ugyanakkor sajnáltam Anyáékat, hiszen hosszú idő óta vártak már, és nagyon készültek a velem való életre. Eltervezték, hol lesz a kiságyam, hová megyünk együtt nyaralni, s már a leendő felnőtt életéről is beszéltek. Mit szólnának hát, ha mégsem élnék velük a Földön? Hogy nézhetném boldogságomban az ő szomorkodásukat?... Egy decemberi napon végre megszülettem. Siettem kibújni, hogy rövid életem Anyának ne kerüljön sok fájdalomba. Azt mondták, gyönyörű kislány vagyok, Apa nagyon sok fényképet készített rólam. Szüleim a megismerkedésünk kapcsán átélt – addig soha nem tapasztalt – boldogság, és a betegségem miatt érzett hatalmas fájdalom közepette próbálták megadni nekem mindazt, ami egy kórházi hétbe belefér. Sokat énekelték nekem, imádkoztak velem, dajkáltak, és Anya csodálatos ízű tejecskéjét is élvezhettem. Aztán egy nekem szép, nekik tragikus napon, a karácsonyi dalaik kellős közepén, Apa biztonságos karjaiban érkezettnek láttam az időt arra, hogy szüleimet újra kettesben hagyjam. Fölvettem gyöngyházfehér égi*

ruhámat, szüleim könnyéből szőtt palástomat, és a hosszú hajú, virágkoronás kisangyalok kórusába álltam. Anya! Apa! Miért sírtok? Nem látjátok, hogy igazán boldog vagyok?

Balázs a második

Sírunk, persze, hogy sírunk. Meg sétálunk, és megint sírunk. A páros csöndet is megtanuljuk megélni – hónapokon át gyakoroljuk. Van gyerekünk, de még sincs, megint csak ketten vagyunk. Fügönyt varrok a házba, az üres, kongó házba. Vannak a barátok – csak a bátrabbak mernek velünk igazán beszélgetni – és van az úr. Hetek telnek el, mire kimozdulunk otthonról, hajszáritó az első közös cél. Dolgozni nem tudok visszamenni, egyszerűen nem megy. Nehéz örülni az ismerős kisbabáknak, és nehéz bármi másra gondolni, mint arra, hogy nekünk is kell egy picike. Az együttlétek kissé erőltetettek, a cél a két csík, semmi más. Egy pályaudvari WC-ben aztán megpillantom. Innentől ismét szárnyakat kapunk. És az egyéves ordító-kongó gyászunk után pontosan egy nappal, egy kis borzas fejű Balázsunk születik. Mint egy kis bogárka, vagy manócska, vagy méhecske, összegömbölyödve alszik a puha, barna ruhájában. Igaz, nem sokat, mert inkább sírni szeret, és enni, és növekedni, de azt nagyon gyorsan. Mindenhova visszük magunkkal, mindent elmesélünk neki, ami csak lehet. Éjjelünk és nappalunk is ő, a kisszobája az esti együttléteink központja. Gyógyír ő, csodálatos erősség, aki arról tanúskodik, hogy mindig van folytatás.

Jakab a harmadik

Hogy kicsoda Jakab? Egy gyönyörű, sötét hajú, vékonyka kislegény, aki Balázs után alig két évvel, kicsit túlságosan sietett közénk. Annyira, hogy a tüdejének nem volt ideje kifejlődni, így megszületése után egy ideig sípoló kórházi gépek között kell rostokolnunk. *Ó, ha csak egy másodpercre láthatnám őt nagyfiúként, és megnyugodhatnék, hogy minden rendben lesz vele!* Jakab négy hónapig eszik és alszik, büszke bátyja ezalatt hozzászokhat a gondolathoz, hogy már nincs egyedül. „Szeet” (szeret) – mondja a közben „Gombóccá” nőtt öccsének, majd magához veszi, és megszoztatja. A másik pillanatban aztán harapja, üti, ledönti, és a puha kiskezekre ráhúzza az ajtót, de csak véletlenül. *„Bűnös vagy, Jakab és ostoba!”* – szól az ítélet Balázs szájából, aki érzi, lassan vége az egyeduralmának. De nem hagyjuk őt belemerülni a kínlódásba, inkább négyesben csatangolunk, lubickolunk, vendégeskedünk, és házat újítunk. Jakabkánk első lépéseit a szétvert konyhában állomásozó létrán teszi meg. A négytagú család immár szép, új konyhában karácsonyozik – kicsoda boldogság!

Áron a negyedik

A „baj” ott kezdődött, hogy szilveszter éjfélkor az egyik barátunk kisbabát kíván nekünk a következő évre – azt hiszi, jót tesz velünk. Pedig nem, mert mi úgy gondoljuk, hogy pihenünk egy kicsit, és mostanában nem szülünk. Nem kell úgy sietni, vállalhatjuk a következő babát nagyobb korkülönbséggel is. Miért ne élvezhetnénk egy kicsit, hogy cseperednek a gyerekek? Mégis, amikor röntgenre invitált a fogorvos, valami nem hagyott nyugodni... *Hahó! Te Anyuka! Ne butáskodj már, hiszen nincs mitől tartanod!* Mindegy, fő a biztonság, párszáz forintot ne múljon a nyugalom... *Micsoda??? Hát mi ez? Ez a nagyon halvány, alig látható csík is ér? Na nem! Ezt most még nem akarom! Nem így terveztem! Én most egy kicsit élni akartam!!!... Kell egy pár perc az agynak, a léleknek. Átgondolás, újratervezés... Hiszen ez egy meglepetés! Miért is ne most? Ilyen lehet az égből kapott ajándék! Végre nem mi irányítunk, hanem csak úgy történnek velünk a dolgok. Igen, kicsi baba, nagyon várunk! Várunk, várunk, kicsikém, lehet, hogy Te már egy kislány vagy? De jó lenne!* Pár hét múlva megpillantom a boltban a kis rózsaszínű ruhát a gyönyörű virággal, muszáj megvennem. A sűrű hétköznapi felújítunk, mesélünk, játszunk, sétálunk, és gyűrjük a házimunkákat, hétfévente pedig iskolába járok, aztán beköszönt a január. A hónap végén szégyenkezve elrejttem a virágos ruhát, mert egy gyönyörű, szőkepihés, fehérbőrű kisfiúnk születik. Egy kis kakukktójás az eddigi hosszú és sötét hajú

csapathoz képest. Áron születésével én vagyok az egy boszorka, akinek három fia van. Vagy vagyok királynő, Áron pedig a legkisebb királyfi. És vagyunk nagycsalád, igazi nagycsalád! Jó nekünk – mondogatjuk gyakran, mert van egy kincsesdobozunk: a gyerekszoba, ahol három különleges, színes kövecske szuszog éjszakánként. Három fiú – igen, ez már valami!

Gellért az ötödik

De a három (élő) gyereknél a négy sokkal csábítóbb, izgalmasabb, különlegesebb. Legalábbis számunkra. Bár néha úgy érezzük, minden energiánk és lélekszegletünk foglalt, és nem fér már el több gyerek. *Fér vagy nem, mégis szeretnénk! De most lányt, mindenképpen.* Körüljárjuk a témát, áttanulmányozzuk a lányfoganási irodalmat. Az évezredes biztonságú kínai naptár, a titkos Czeizel-módszer és a természetes családtervezés körmönfont logikája szerencsére pont ugyanazt az időszakot jelöli meg a lánysikerre. *Rajta hát, édes kicsi lánybabakezdemények, siessetek, most ti tapadjatok meg!* A tapadás biztos, a nem – nem... Izgalmas a babavárás három aktív fiúcskával, a vakáció kitörésével reménytelen a mindennapos pihenés. Folynak a találgatások, szinte mindenki biztos benne, hogy kislányunk lesz. A boldogságom hatalmas, milyen régóta várom már ezt a kislányt! Aztán egy óvatlan pillanatban az ultrahangos képernyőn valami zacskóféleség árnyéka tűnik fel. *Jaj, ne! Lehet, hogy ő is fiú?* Egy világ omlik össze bennem. *Istenem, add, hogy örülni tudjak neki! Hogy higgyem: négy fiú jobb, mint három...* A nyári forróságban kibújó Gellért ezt hamar megmutatja: ahogy egy barátnőm mondja, cukisági faktora minden eddigi babánkét felülmúlja. A nagyok „színváltósnak” nevezik, mert foltos: vöröses-sárgás-fehéres-lilás. De ő a *mi* Gellértünk, így színesen is. A köszöntő sms-ek családi focicsapatról beszélnek, és arról, mennyire nagyszerű dolog az, ha valakinek négy fia van. Úgy érzem, igazán beindult az élet.

Megjött Gábor...

...előhívatott néhány új fényképet. Keretbe teszem őket, és helyet keresek nekik – nálunk a falak tele vannak mosolygó arcokkal, családi élményekkel. De nem minden fotónk csillogó. Néha elkeseredek, amikor az emeleti fiúszoba egy perc alatt sportpályává válik, és az intelmeim, a kéréseim, és általában minden megmozdulásom belevész a lépcsőház tekergésébe és a fönt dübörgő fociinduló hangzavarába. *Hé! Hallja valaki, amit mondok?* Nem, senki. Ez van. Hát beteszek egy zenét magamnak én is, jó hangosra állítom, közben indul a mosógép centrifugája. A zajban már csak a saját gondolataimat hallom. Kavarnak, talán gyorsabban is, mint kéne. A fönti focistákon, a fáradt Gáboromon, az úton, ahogy idáig eljutottunk. *Ó, az a kötényben ülő kislány a Mamánál! A piros szandálos ovis a sercegő kavicsokon! A hitetlen kamasz, az utazó szerelmes, a boldog menyasszony – gondoltátok volna, hogy fociindulóra fogtok ruhát mosni?...* Nekiállok vacsorát készíteni. A fiúk nemrég uzsonnáztak, nem éhesek túlságosan, elég lesz hús virslit megsütni. Gyors vacsora, aztán már ülünk is az asztal körül, és a képzelet társasjátékát játszunk. *„De jó lenne, ha...”* – meséli a kezdő kártyáról Gábor, mi többiek pedig a magunk kártyái között keressük a hasonlóan vágyakozó lapot. *„De jó lenne, de jó lenne...!”*

Öt gyerekünk van, vagy négy. Sokak szerint ez a mai világban bátorság, mások azt mondják, a fazék mellett fogok állni egy életen át, mert mindig éhes lesz valaki. Igen, a család nagy feladatot jelent, az biztos. Jaj de sok mosást! Hegyezést, verstanulások tömkelegét, tömérdék farsangi jelmezt, másnapra sosem maradó süteményt. De négy-öt pár mosolygó szemet is, és ez nekünk igazán megéri! *„De jó lenne, ha...”* – minden kártya az asztalon van, ideje megbeszélni, ki mire gondolt. Felfedjük a kártyáinkat, elmeséljük a vágyainkat. A négy és fél éves Gellért kisnyúlról álmodozik.

Írta: Fánccziné Békési Erika